

DICCIONARI de TIR amb ARC

F.C.T.A.

TIR AMB ARC

acabament *m*

es conclusión
fr échappement
en follow through

Fase final de la seqüència de tir, que segueix l'amollada i es prolonga fins a l'impacte de la fletxa, que té l'objectiu d'aconseguir que la fletxa surti sense pertorbacions.

adaptador de culatí *m*

es adaptador de culatín
fr fixe-encoche
en bushing

Dispositiu cilíndric que, encaixat a la part posterior de la fletxa, serveix per a collar-hi o enganxar-hi el culatí.

adaptador de punta *m*

es adaptador de punta
en point insert

Dispositiu cilíndric que, encaixat a la part anterior de la fletxa, serveix per a collar-hi la punta.

aixecar l'arc *v tr*

es levantar el arco
fr lever l'arc
en raise the bow, to

Alçar, l'arquer, l'arc per damunt del cap per avisar el director de tir de qualsevol anomalia mentre la resta dels arquers continua disparant.

ajustador d'elevació *m*

es ajuste de elevación

Element que serveix per a graduar el desplaçament vertical del visor.

ajustador de deriva *m*

es ajuste de deriva

Element que permet desplaçar horitzontalment l'índex del visor i serveix per a compensar la deriva de la fletxa.

alçada de culatí *f*

es altura de culatín
fr détalonnage
en nocking height

Distància des de la part superior del reposafletxes fins a la part inferior del localitzador de culatí superior, que indica el desplaçament del punt d'encaix respecte de la línia horitzontal del reposafletxes.

AMO *f*

es AMO
fr AMO
en AMO

Acrònim de la *Archery Manufacturers and Merchants Organization*, que formula els estàndars de la indústria a través de les normes publicades pel comitè F08.16 la ASTM (*American Society for Testing and Materials*).

amollada *f*

sin. **deixada** *f*

es soltada, suelta
fr décoche
en release

Acció i efecte de deixar anar la corda per disparar la fletxa quan l'arc està tibet, de manera que rellisqui dels dits de la mà.

amollada brusca *f*

es suelta brusca
en dead release

Amollada que es produeix en obrir sobtadament els dits mentre la mà de corda està en el punt d'ancoratge.

amollar *v tr*

sin. **deixar** *v tr*

es soltar
fr décocher, lacher
en release, to

Deixar anar la corda per disparar la fletxa quan l'arc està tibet, de manera que rellisqui dels dits de la mà.

amortidor *m*

es amortiguador
fr amortisseur
en dampener

Peça de goma, generalment en forma de bolet, que s'acobla a les pales i serveix per a esmorteir les vibracions de l'arc.

ancoratge *m*

es anclage
fr ancrage
en anchor

Etape en la seqüència dinàmica de tir en la que la mà de corda en tibar arriba a un punt de referència a la cara o al coll que li permet refinar el tir.

angle d'emplomallat *m*

es ángulo de emplumado
fr angle d'empennage
en fletching angle

Angle de dimensions variables que formen les plomes respecte l'eix de la fletxa.

angle de l'aturafletxes *m*

es ángulo de rosca

fr angle de butte; angle de paillason

en buttress angle

Angle de 15° que es forma entre la perpendicular a terra i l'aturafletxes quan el blanc té la inclinació correcta.

arc *m*

es arco

fr arc

en bow

Instrument format per un cos i dues pales flexibles acabades a cada extrem en una osca per a inserir-hi una corda, que permet de disparar fletxes.

arc compost *m*

veg. **arc de politges** *m*

arc de politges *m*

sin. compl. **arc compost** *m*; **arc mecànic** *m*

es arco compuesto; arco de poleas; arco mecánico

fr arc composé; arc à poulies

en compound bow

Arc amb un sistema de politges a les puntes per on passa un cable que subjecta la corda, la qual cosa permet de reduir l'esforç en tibar-lo.

arc desmuntable *m*

es arco desmontable

fr arc démontable

en take down bow

Arc les pales del qual es poden separar del cos un cop se li ha tret la corda.

arc mecànic *m*

veg. **arc de politges** *m*

arc monobloc *m*

es arco monobloc

fr arc monobloc

en one-piece recurve

Arc recorbat no desmuntable.

arc nu *m*

es arco desnudo;

fr arc nu;

en barebow

Arc recorbat sense visor ni estabilitzador.

arc recorbat *m*

es arco recurvado

fr arc recourbé

en recurved bow

Arc les pales del qual formen dues corbes oposades quan està encordat.

arc recte *m*

es arco recto

fr arc droit

en longbow

Arc llarg, generalment de fusta, les pales del qual formen una línia gairebé recta quan no està encordat i una única línia corba quan està muntat.

arc unicam *m*

es arco unicam

fr arc unicam

en unicam bow

Arc de politges amb una politja excèntrica i l'altra amb l'eix central.

armar *v tr*

veg. **encordar** *v tr*

arquer -a *m i f*

sin. compl. **tirador -a** *m i f*

es arquero

fr archer

en archer

Esportista que practica el tir amb arc.

arrossegament *m*

es arrastre

fr

en creeping

Avançament involuntari de la fletxa des del punt d'ancoratge abans de disparar, la qual cosa fa que l'arquer hagi de tornar a començar la seqüència de tir.

aturafletxes *m*

es parapeto; rosca

fr butte; paillon

en backstop; butt; matt

Suport de materials diversos on es fixa la diana, que serveix per a retenir les fletxes que es claven a la diana o que l'erren per poc.

baga *f*

es gaza
fr boucle de la corde
en string loop

Anella de corda que serveix per a fixar la corda a les osques de pala o per a fixar-hi el disparador en l'arc de politges.

baixar l'arc *v tr*

es bajar el arco
fr baisser l'arc, revenir
en lower the bow, to; let down, to

Fer descendir l'arc afluint la corda sense deixar-la per reiniciar la seqüència de tir.

banderó de crida *m*

es banderín de señalización
fr fanion de signaux
en signal flag

Cadascun dels dos banderons de color vermell, situats un al peu de cada blanc i l'altre al costat de cada arquer, que serveixen per a avisar el jutge de qualsevol anomalia produïda durant la tirada.

banderó de vent *m*

es banderín de viento
fr fanion de vent
en wind flag

Banderó de 25 a 30 cm de llargada, situat 40 cm per sobre de la part més elevada del blanc, que serveix per a indicar la presència i la direcció del vent.

bastidor de cordes *m*

es bastidor de cuerdas
fr métier à cordes
en string jig

Instrument amb què es confeccionen les cordes.

blanc *m*

es blanco
fr cible
en target

Objecte al que es tiren les fletxes, amb capacitat per aturar-les, i on es fixa la diana.

blanc exterior *m*

es blanco exterior

fr blanc extérieur
en outer white

Zona de puntuació 1, de color blanc, situada entre la vora exterior i el blanc interior de la rodella.

blanc interior *m*

es blanco interior
fr blanc intérieur
en inner white

Zona de puntuació 2, de color blanc, situada entre el blanc exterior i el negre exterior de la rodella.

blanc volumètric *m*

es diana volumétrica
fr cible 3D
en 3D target

Figura d'animal en tres dimensions que s'utilitza en tir de bosc 3D.

blau exterior *m*

es azul exterior
fr bleu extérieur
en outer blue

Zona de puntuació 5, de color blau, situada entre el negre interior i el blau interior de la rodella.

blau interior *m*

es azul interior
fr bleu intérieur
en inner blue

Zona de puntuació 6, de color blau, situada entre el blau exterior i el vermell exterior de la rodella.

botó de boca *m*

es botón de boca
fr sucette
en kisser button

Peça rodona i plana fixada a la corda, que serveix de referència per a indicar la màxima tensió d'aquesta quan toca el llavi de l'arquer.

botó de pressió *m*

es botón de presión
fr bouton de pression, ecarteur réglable, berger button
en plunger; pressure button, berger button

Peça cilíndrica enroscada perpendicularment al cos d'arc, que serveix per a regular la deriva de la fletxa i per a esmorteir la paradoxa.

braç d'arc *m*

es brazo de arco
fr bras d'arc

en handle arm

Braç, el dret per als arquers esquerrans i l'esquerre per als dretans, que sosté el cos de l'arc perquè el braç de corda pugui tibar-lo.

braç de corda *m*

es brazo de cuerda

fr bras de corde

en string arm

Braç, el dret per als arquers dretans i l'esquerre per als esquerrans, que tiba la corda.

bracerola *f*

sin. compl. **protector de braç** *m*

es brazalera; protector de brazo

fr bracelet; brassard; protège-bras

en armguard; bracer

Protector de cuir o de plàstic que serveix per a cobrir i protegir la part interna del braç d'arc del frec i dels cops de la corda.

buirac *m*

sin. **carcaix** *m*

es carcaj

fr carquois

en quiver

Receptacle de cuir o de plàstic que serveix per a transportar-hi les fletxes durant la competició.

buirac d'arc *m*

es carcaj de arco

fr carquois d'arc

en bow quiver

Buirac que es colla directament al cos de l'arc.

buirac d'esquena *m*

es carcaj dorsal

fr carquois dorsal

en back quiver

Buirac de formes diverses que l'arquer porta penjat a l'esquena.

buirac de cintura *m*

es carcaj de cintura

fr carquois à la ceinture

en belt-quiver

Buirac de formes diverses que l'arquer porta penjat a la cintura.

buirac de terra *m*

fr carquois de sol
en ground quiver

Buirac de formes diverses amb una barreta metàl·lica a la part inferior per a clavar-lo a terra.

cable *m*

es cable
fr câble
en cable

Corda metàl·lica o de material sintètic que subjecta cada politja amb la pala oposada, en l'arc de politges.

Nota: Tots els arcs de politges tenen dos cables llevat de l'arc unicam, que en té un.

cam *f*

es cam
fr cam
en cam

Politja excèntrica amb la canal de corda i cable ovalada que serveix per a augmentar l'energia potencial acumulada per l'arc en obrir-lo.

camp d'entrenament *m*

es campo de entrenamiento
fr terrain d'entraînement
en training field

Camp de tir proper al camp de competició on els arquers poden practicar abans i durant una competició.

camp de competició *m*

veg. **camp de tir** *m*

camp de tir *m*

sin. compl. **camp de competició** *m*

es campo de competición; campo de tiro
fr champ de tir; terrain de compétition
en competition field; shooting field; shooting range

Cadascuna de les superfícies, de dimensions variables segons les modalitats, situades dins la zona de competició, on es practica el tir olímpic o el tir amb arc.

cantar la puntuació *v tr*

es cantar la puntuación
en call the score, to

Anunciar, l'arquer, la puntuació aconseguida per cada fletxa.

cap *m*

veg. **punta** *f*

cap de colla *m i f*

es jefe de patrulla; líder de patrulla
fr chef de peloton
en group leader

Arquer amb la funció de vetllar pel comportament de la colla en les competicions de tir de camp i de tir de bosc.

cara externa *f*

es cara externa
fr dos de l'arc
en back of the bow

Superfície de l'arc que està encarada al blanc en el moment de disparar.

cara interna *f*

es cara interna
fr ventre de l'arc
en face of the bow

Superfície de l'arc que està encarada a l'arquer en el moment de disparar.

carcaix *m*
sin. **buirac** *m*

cavallet *m*

es caballete
fr chevalet
en butt stand

Peça de fusta formada per quatre peus davant dels quals es col·loca l'aturafletxes.

centre *m*

es centro
fr spot
en spot

Zona groga central de màxima puntuació de la diana.

clau de puntes *f*

es llave de puntas

Eina que serveix per a collar o descollar les puntes de fletxa a l'adaptador o directament al tub.

clavar *v tr*

es clavar
fr planter
en stick, to

Fer que la fletxa toqui el blanc i hi quedi subjecte.

clavar-se *v pron*
veg. **impactar** *v tr*

clic *m*

es klicker
fr clicker
en clicker; klicker

Làmina mòbil d'acer situada a la banda interior de la finestra, davant del reposafletxes, que, en tibar l'arc a tensió completa, cruix i indica el moment adequat per a disparar.

colla *f*

es patrulla
fr peloton
en group

Grup d'arquers que tiren junts en les competicions de tir de camp i de tir de bosc.

Nota: En tir de camp la colla està formada per tres o quatre arquers; en tir de bosc la formen entre tres i cinc arquers.

compensador de vol *m*

es compensador de vuelo; torque
fr compensateur; torque
en flight compensator; toque

Peça de goma que es munta entre l'arc i el sistema d'estabilització, que s'utilitza per a neutralitzar la deriva deguda a la torsió que la mà pot exercir sobre l'arc.

conificador *m*

es conificador

Aparell que serveix per a donar forma de con a l'extrem posterior del tub de la fletxa, mitjançant un moviment de rotació, i poder-hi encaixar el culatí.

control de tir *m*

es control de tiro
fr contrôle de tir
en shooting control

Acció de regular, el director de tir, el desenvolupament de les tandes, vigilant el temps i l'ordre de tir dels arquers.

corda *f*

es cuerda
fr corde
en bowstring

Conjunt de fils sintètics que es col·loquen tibats entre els dos extrems de l'arc, el nombre dels quals varia segons la potència de l'arc, que tenen un reforç al centre perquè el contacte i el frec constants amb el culatí de la fletxa no els esfilagarsin.

corda flemish *f*

es cuerda flemish
fr corde flemish
en flemish bowstring

Corda trenada que no necessita reforços en les bagues.

correcció de tir *f*

es corrección de tiro
fr correction de tir
en shooting correction

Acció d'esmenar, l'arquer, la posició de tir mentre apunta.

corredor de fotògrafs *m*

es pasillo de fotógrafos
fr couloir de photographes
en photographer's alley

Sector de la zona de competició, situat entre la línia d'espera i la zona de material, on se situen els fotògrafs per tal de seguir el desenvolupament de la competició.

corredor de tir *m*

es pasillo de tiro
fr couloir de tir
en shooting lane

Cadascuna de les divisions longitudinals del camp de tir, on es col·loquen dos o tres blancs a una distància de 2,5 m.

cos d'arc *m*

es cuerpo del arco
fr corps de l'arc; poignée
en handle; riser

Part central de l'arc on es fixen les pales.

creu *f*

sin. **mosca** *f*

es aspa
fr mouche
en dot; pinhole

Senyal en forma d'aspa en el centre exacte de la diana.

cua *f*

es cola
fr fût
en shaftment

Part posterior de la fletxa.

culatí *m*

es culatín
fr encoche
*en*nock

Peça de plàstic situada a la cua de la fletxa, amb una osca que permet encaixar la fletxa a la corda.

cursor de visor *m*

es cursor del visor
fr curseur de visée
en sight leveler

Peça mòbil del visor acoblada a la guia que serveix per a corregir la posició del punt de referència.

Dacron *m*

es Dacrón
fr Dacron
en Dacron

Fibra usada en la construcció de cordes d'arc. Fibra de polièster desenvolupada a principis dels 60 per Dupon i encara en us avui dia. Com a desventatge presenta una gran elongació (2.6%) que tant mateix resulta beneficiosa per la conservació de cosos i pales de fusta. Força per fil 22.5 Kg (Dacron B50).

dactilera *f*

es dactilera
fr palette
en tab

Peça de material flexible que s'acobla als dits de la mà de corda i els protegeix del frec produït en el moment de disparar.

deixada *f*

sin. **amollada** *f*

deixar *v tr*

sin. **amollar** *v tr*

deriva *f*

es deriva
fr dérive; latéral
en drift; windage

Desviació lateral de la trajectòria de la fletxa que es produeix a causa del vent o d'alguna anomalia.

diana *f*

es diana
fr blason, visuel
en target face

Figura sobre la que s'apunta i tira, amb zones de diferent puntuació, que pot tenir formes molt diverses, des de cercles concèntrics de colors diferents fins a figures d'animals.

director -a de tir *m i f*

es director de tiro
fr directeur de tir
en shooting director

Persona que dirigeix la competició i que s'encarrega de donar les ordres de tir.

director -a de tir adjunt -a *m i f*

es director de tiro adjunto
fr directeur de tir adjoint
en deputy director of shooting

Oficial encarregat d'ajudar i de substituir el director de tir en les seves funcions.

disciplina *f*

es disciplina
fr discipline
en discipline

Cadescuna de les formes de competir en tir amb arc explicitades per un reglament específic : aire lliure, sala, tir de camp, tir de bosc 2D, tir de bosc 3D, esqui-arc, tir al pou, tir de distància.

disparador *m*

es disparador
fr déclencheur; décocheur
en release aid

Accessori emprat per a tibar la corda en substitució dels dits, que pot presentar components mecànics per a provocar l'amollada.

disparar *v tr*

sin. compl. **llançar** *v tr*; **tirar** *v tr*

es disparar; lanzar; tirar
fr tirer; décocher
en shoot, to

Accionar una fletxa o un projectil perquè encerti un blanc.

distància *f*

veg. **distància de tir** *f*

distància curta *f*

es distancia corta
fr distance courte
en short distance

Distància de tir de 50 o 30 m tant per a la categoria masculina com per a la femenina, en tir a l'aire lliure.

distància de canya *f*

es
fr
en

Distància entre la corda i el punt en què les pales encaixen amb el cos, mesurada amb l'arc encordat.

distància de muntat *f*

sin. **fistmele**

es fistmele
fr band; fistmele
en brace height; bracing height; string height, fistmele

Distància entre la corda i el punt de pivot un cop s'ha encordat l'arc. Antigament s'usava el puny contra l'arc i es mesurava la posició de corda respecte el polze alçat, d'aquí el terme de fistmele.

distància de tir *f*

sin. compl. **distància *f***

es distancia de tiro
fr distance de tir
en shooting distance

Distància, variable segons la disciplina, a què es col·loca un tirador respecte del blanc al qual ha de tirar.

distància llarga *f*

es distancia larga
fr distance longue
en long distance

Distància de tir de 90 o 70 m per a la categoria masculina, i de 70 o 60 per a la femenina, en tir a l'aire lliure.

doble ronda FITA *f*

veg. **doble sèrie FITA *f***

doble sèrie FITA *f*

sin. compl. **doble ronda FITA *f***

es doble ronda FITA; doble serie FITA
fr double série FITA
en double FITA round

Competició a l'aire lliure que comprèn el llançament de cent quaranta-quatre fletxes, trenta-sis en cada distància, que es realitza dues vegades en dos o quatre dies consecutius.

eficàcia *f*

es eficacia
fr efficacité
en efficiency, performance

Relació entre l'energia potencial emmagatzemada per l'arc tibat i l'energia cinètica absorbida per la fletxa en disparar

emplomadora *f*

es emplumadora

Aparell amb una pinça incorporada, recta o helicoidal, que serveix per a col·locar les plomes a la part posterior d'una fletxa.

emplomallat *m*

es emplumado

fr empennage

en fletching

Conjunt de plomes que s'acoblen a la part posterior de la fletxa formant angles de dimensions variables, que serveix per a estabilitzar el vol de la fletxa.

empunyadura *f*

es empuñadura

fr sur-poignée; grip.

en grip

Posició que adopta la mà en empunyar l'arc.

empunyar *v tr*

es empuñar

fr empoigner

en grip, to.

Sostenir l'arc entre els dits polze i índex de la mà d'arc sense fer-hi pressió.

encaixar la fletxa *v tr*

es encajar la flecha

fr encocher la flèche

en nock the arrow, to

Ajustar horitzontalment l'osca de fletxa sobre el punt d'encaix a la corda, recolzant la tija al reposafletxes, abans de començar a tibar.

encerar *v tr*

es encerar

fr cirer; farter

en wax, to

Recobrir amb cera la corda i/o els cables de l'arc per tal de protegir-los o conservar-los.

encerclar *v tr*

es enmarcar

fr cercler

en frame, to

Valorar, l'arquer, la part del blanc que queda coberta per algun element de l'equipament reglamentari, generalment el visor, amb la finalitat de calcular la distància que el separa del blanc.

encertar *v tr*

es acertar
fr atteindre
en hit, to

Tocar amb precisió l'objectiu a què s'apunta.

encordador *m*

veg. **muntador** *m*

encordar *v tr*

sin. compl. **armar** *v tr*; **muntar** *v tr*

es armar; encordar; montar
fr monter, bander
en brace, to; string, to

Posar la corda a les osques de les pales de manera que quedi en posició correcta per ser tibada.

encordatge *m*

sin. compl. **muntatge** *m*

es montaje
fr bandage
en bracing

Manera de posar la corda a l'arc perquè quedi en posició correcta per ser tibada.

energia cinètica *f*

es energía cinética
fr énergie cinétique
en kinetic energy

Energia en forma de moviment transmesa per l'arc a la fletxa.

energia potencial *f*

es energía potencial
fr énergie potentielle
en potential energy

Energia acumulada per l'arc en tibar-lo a tensió completa.

enfrontament *f*

es postura
fr placement
en stance

Acció que pertany a l'etapa de preparació en què l'arquer situa peus, malucs i espatlles amb relació a la línia de tir.

equip de tir amb arc *m*

sin. **material de tir amb arc** *m*

es equipo
fr ensemble du matériel
en archery tackle

Conjunt d'instruments i accessoris necessaris per a practicar el tir amb arc.

espolsador *m*

es talquera
fr talqueur
en poudertag

Bossa petita que l'arquer porta penjada de la cintura, amb uns forats d'on surten pólvores de talc en ser colpejada, per a impregnar la dactilera i facilitar el lliscament de la corda.

esquí arc *m*

es esquí-arco
fr
en archery biathlon

Disciplina esportiva que combina l'esquí i el tir amb arc que consisteix a fer un recorregut esquiant i fent parades per disparar contra dianes fixes.

estabilitat *f*

es estabilidad
fr stabilité
en stability

Manteniment en equilibri del conjunt format per l'arc i l'arquer.

estabilitzador *m*

es estabilizador
fr perche; stabilisateur
en stabilizer

Cadascuna de les vares simples o compostes que serveixen per a equilibrar l'arc i absorbir les vibracions que es produeixen en disparar.

estirafletxes *m i f*

es puller
fr puller
en puller

Persona delegada per l'arquer, que s'encarrega de verificar la puntuació obtinguda per un impacte i retirar les fletxes.

estrella FITA *f*

es estrella FITA
fr FITA star
en FITA star

Insígnia que obtenen els arquers com a recompensa en una sèrie FITA.

extensió *f*

es extensión
fr rallonge
en extension

Dispositiu format per un o dos tubs acoblats al cos de l'arc, on es fixa perpendicularment la regleta, que es pot moure horitzontalment per facilitar la punteria.

extractor *m*

es extractor
fr arrache-flèche
en arrow puller

Pinça de material elàstic que serveix per a treure amb facilitat les fletxes clavades a l'aturafletxes i evitar que rellisquin de les mans.

Fast Flight *m*

es Fast Flight
fr Fast Flight
en Fast Flight

Fibra usada en la construcció de cordes i cables d'arc. Fibra de cadenes ultrallargues de polietilè (High Modulus Polyethylene) desenvolupada els 80 per Brownell, de molt llarga durada i baixa elongació (1%). Ideal en arcs de politges, pot resultar contraproductiu en arcs recorbats per la seva baixa elongació. Força per fil 45.5 Kg.

El Fast Flight S4, conegut també com a S4, és una variant més moderna que presenta una elongació lleugerament menor, i una major força per fil, 73 Kg.

Altres marques i versions en el mercat són : Fastflight 2000 (61 Kg), Angel Dyneema (49.9 Kg), Dynaflight 97 (54 Kg), BCY 450+ (68 Kg), BCY 452 (32 Kg), BCY 8125 (45 Kg).

FCTA *f*

Sigles de la Federació Catalana de Tir amb Arc

fer diana *v tr*

es hacer diana
fr faire mouche
en hit the target, to

Aconseguir, un tirador, la màxima puntuació.

fiador *m*

es dragonera
fr dragonne
en bow sling

Cordó que envolta el cos d'arc i el canell o els dits polze i índex de l'arquer i impedeix que l'arc s'escapi de la mà en disparar.

finestra *f*

es ventana
fr fenêtre
en window

Obertura situada per sobre de l'empunyadura que serveix per a centrar la fletxa respecte del pla mitjà vertical de l'arc.

fistmele *m*
sin. **distància de muntat** *f*

FITA *f*

es FITA
fr FITA
en FITA

Federació Internacional de Tir amb Arc

fletxa *f*
sin. compl. **sageta** *f*

es flecha
fr flèche
en arrow

Projectil format per un tub amb una punta metàl·lica en un extrem i un culatí en l'altre, que es dispara amb un arc.

fletxa centrada *f*

es flecha centrada
fr
en closest-to-the center arrow

Sistema de desempat en una sèrie olímpica FITA en què cada arquer dispara una fletxa i guanya aquell que la clava més a prop de la diana.

fletxa de mort sobtada *f*

es flecha de muerte súbita
fr
en sudden-death arrow

Sistema de desempat en una sèrie final en què cada arquer dispara una fletxa i guanya aquell que la clava en la zona de major puntuació.

fletxa no disparada *f*

es flecha no disparada; flecha no lanzada
fr
en arrow not regarded

Fletxa que encara que ha estat disparada pot tornar a ser llançada perquè ha caigut a una distància a què l'arquer pot arribar amb l'arc sense moure els peus de la posició de tir, o bé perquè el blanc ha caigut després que les fletxes s'hi han clavats.

fletxa vàlida *f*

sin. **impacte puntuable** *m*

es flecha válida
fr flèche comptée
en counted arrow

Fletxa que ha tocat la diana i que es comptabilitza per a la puntuació.

folrador *m*

es forrador
fr serveur de tranchefil
en string server

Aparell consistent en un rodet de fil, proveït generalment d'un ajust de tensió, que serveix per a aplicar un reforç de corda uniformement.

força de pic *f*

es fuerza de pico
fr force de pic
en peak draw force

Força màxima que s'exerceix en algun moment del període de producció d'esforç per tibar l'arc de politges fins a l'obertura completa.

Nota: En l'arc de politges la força de pic és més gran que la força de sosteniment.

força de sosteniment *f*

es fuerza de sostén
fr force de maintien
en holding force

Força que cal exercir per mantenir l'arc en la seva obertura.

força de tir *f*

sin. compl. **potència**

es fuerza de tiro, potencia
fr puissance de l'arc
en draw weight

Definició estàndar de la força que s'ha de fer per tibar un arc fins al punt d'ancoratge. La norma AMO expressa la força d'obertura a 26.25 polzades del punt de pivot per a arcs recorbats. En arcs de politges s'expressa com la força de pic.

full de sorteig *m*

es hoja de sorteo
fr feuille de tirage au sort
en drawing sheet

Document en què consta la llista d'arquers assignats a cada blanc prèviament a la competició.

gassa *f*

es gaza
fr boucle; oeillet de corde
en string loop

Baga que es fa al cap de la corda per enganxar-la a cada extrem de l'arc.

gest de tir *m*

es gesto de tiro;
fr geste de tir
en

Conjunt de moviments seguits que fa un arquer des que es prepara per disparar fins que la fletxa impacta en el blanc.

gra *m*

es grain; grano
fr grain
en grain

Unitat de mesura equivalent aproximadament a 0,065 g, que s'utilitza per a expressar el pes de les fletxes i de les puntes.

Nota: 7000 grans corresponen a una lliura (454 grams).

gran ronda FITA *f*
veg. **gran sèrie FITA** *f*

gran sèrie FITA *f*
sin. compl. **gran ronda FITA** *f*

es gran ronda FITA; gran serie FITA
fr grand série FITA
en grand FITA round

Competició a l'aire lliure que es disputa en cinc dies consecutius, els dos primers dedicats a una sèrie FITA; el tercer, als vuitens i als quarts de final individuals; el quart, a la semifinal i a la final individuals; i el cinquè, a la semifinal i a la final per equips.

groc *m*

es amarillo
fr jaune
en gold

Zona de puntuació 9 o 10 en tir a l'aire lliure i tir de sala i de puntuació 5 en tir de camp.

groc exterior *m*

es amarillo exterior
fr jaune extérieur
en outer gold

Zona de puntuació 9, de color groc, situada entre el vermell interior i el groc interior de la diana en tir a l'aire lliure i tir de sala o zona de puntuació 5 en tir de camp.

groc interior *m*
sin. compl. **or** *m*

es amarillo interior; oro

fr jaune intérieur; or
en bull's-eye; gold; inner gold

Zona de color groc, situada al voltant de la diana, que puntua 10 en tir a l'aire lliure i tir de sala o puntua 5 en tir de camp i compta a efectes de desempat.

guant de tir *m* (v. protector de dits)

es guante de tiro
fr doigtier
en shooting glove

Guant de cuir que cobreix part de la mà de corda i que presenta una beina per als tres dits centrals de la mà de corda.

histèresi *f*

es histéresis
fr hystérésis
en hysteresis

Diferència entre el treball realitzat per obrir l'arc i l'energia potencial acumulada en l'arc obert, que és deguda al frec entre les parts i a la manca d'elasticitat de les pales.

IBO *f*

es IBO
fr IBO
en IBO

Sigles per les que es coneix la *International Bowhunting Organization*, molt activa als EEUU.

IFAA *f*

es IFAA
fr IFAA
en IFAA

Sigles per les que es coneix la *International Field Archery Association*, que aplega federacions nacionals de tir de camp. Amb reglaments propis, és independent de la FITA, i no té implantació a Espanya.

impactar *v tr*

sin. compl. **clavar-se** *v pron*

es clavarse; impactar
fr frapper
en hit, to

Tocar un projectil en l'objectiu i quedar-hi subjecte.

impacte *m*

es impacto
fr impact
en hit

Acció i efecte de tocar el projectil en l'objectiu i quedar-hi subjecte. Forat que deixa la fletxa en clavar-se a la diana.

impacte puntuable *m*

sin. **fletxa vàlida *f***

índex d'augment *m*

es índice de aumento

fr loupe

en scope

Índex de visor que té acoblada una lent d'augment amb una marca central, que permet apuntar amb major precisió.

índex de visor *m*

es índice de visor

fr oeilleton de visée

en sight pin; sight ring

Element del visor que serveix per a fer punteria.

indicador d'ordre de tir *m*

sin. **indicador de rotació *m***

es indicador de orden de tiro; indicador de prioridad de tiro; indicador de rotación

fr indicateur de priorité de tir; indicateur de rotation

en priority order indicator; rotation indicator

Aparell electrònic o manual, situat lateralment entre l'arquer i la rodella, que serveix per a determinar l'ordre de tir.

indicador de rotació *m*

sin. **indicador d'ordre de tir *m***

inestabilitat *f*

es inestabilidad

fr instabilité

en instability

Defecte de l'arquer o de l'arc quan no es mantenen en equilibri.

instant crític *m*

es instante crítico

***fr* instant t**

***en* critical instant**

Fase de la seqüència de tir que comprèn l'amollada i els instants que la precedeixen i la segueixen, durant la qual qualsevol moviment incorrecte de l'arquer afecta negativament la trajectòria de la fletxa.

interrompre el tir *v tr*

es interrumpir el tiro

fr interrompre le tir

en interrupt the shooting, to

Ordenar, l'àrbitre o el director de tir, que s'aturi la competició a causa d'alguna anomalia en el camp de tir.

Kevlar *m*

es Kevlar
fr Kevlar
en Kevlar

Fibra usada en la construcció de cordes i cables d'arc. Fibra d'Aramid (Liquid Cristal Polymers), molt forta degut a la naturalesa unidimensional de les seves molècules, desenvolupada a finals dels 70. Presenta una molt baixa elongació (0.8%) però és de curta durada per la seva poca resistència al us. Poc recomenable per a arcs recorbats per la seva baixa elongació. Força per fil 31.8 Kg (Kevlar 7-11). La versió emprada actualment d'aquest tipus de fibra és l'anomenada Vectran.

làmina *f*

es laminado
fr laminé
en lamination

Revestiment de fibra de vidre o d'altres materials col·locat a la cara interna i externa de les pales, que serveix per a donar-los potència, facilitat per a recuperar la posició inicial i resistència a la torsió i al trencament.

línia d'espera *f*

es línea de espera
fr ligne d'attente
en waiting line

Línia transversal al camp de tir, situada almenys a 5 m de la línia de tir, que indica l'inici de la zona d'espera.

línia de blancs *f*

es línea de blancos
fr ciblérie; ligne de cibles
en target line

Cadascuna de les línies transversals al camp de tir on se situen els blancs.

línia de mira *f*

es línea de mira
fr ligne de visée
en line of sight

Línia imaginària traçada des de l'ull de l'arquer o del tirador fins al blanc, passant pel visor o pel centre de l'alça i pel punt de mira.

línia de tir *f*

es línea de tiro
fr ligne de tir
en shooting line

Línia paral·lela a la línia de blancs, sobre la qual es col·loquen els tiradors.

línia divisòria *f*

es línea divisoria
fr ligne de séparation
en dividing line

Línia negra que delimita el perímetre de la rodella i separa les zones de puntuació.

llançament *m*
veg. **tir** *m*

llançar *v tr*
veg. **disparar** *v tr*

llum groga *f*

es luz amarilla
fr feu orange
en amber light

Senyal lluminós del semàfor que indica que falten trenta segons perquè acabi el temps de tir.

llum verda *f*

es luz verde
fr feu vert
en green light

Senyal lluminós del semàfor que es manté encès fins que s'encén la llum groga.

llum vermella *f*

es luz roja
fr feu rouge
en red light

Senyal lluminós del semàfor que indica que s'ha acabat el temps de tir o que no es pot disparar perquè s'ha produït alguna anomalia durant la competició.

localitzador de culatí *m*

es localizador de culatín
fr repère du point d'encoche
en nock locator

Peça que se subjecta sobre el reforç de corda per fixar el punt d'encaix, que serveix per a evitar que la fletxa llisqui per la corda.

localització de les fletxes *f*

es localización de las flechas
fr localisation des flèches
en location of the arrows

Acció de comprovar on s'han clavats les fletxes abans que l'arquer canti la puntuació.

mà d'arc *f*

es mano de arco
fr main porteuse
en bow hand

Mà, l'esquerra per als arquers dretans i la dreta per als esquerrans, que sosté l'arc per l'empunyadura durant tota la seqüència de tir.

mà de corda *f*

es mano de cuerda
fr main tireuse
en drawing hand

Mà, la dreta per als arquers dretans i l'esquerra per als esquerrans, que tiba la corda fins al punt d'ancoratge i la deixa anar per disparar.

marcador de peus *m*

es marca para los pies
fr repère pour les pieds
en mark for the feet

Senyal fet a terra que serveix de referència perquè l'arquer adopti sempre la mateixa posició de tir.

marcador de puntuació *m*

sin. **tauler de puntuació** *m*

es marcador de puntuación; tablero de puntuación
fr tableau d'affichage
en scoreboard

Plafó de dimensions variables on l'anotador registra la puntuació obtinguda pels arquers en una competició.

marcador de temps *m*

es marcador de tiempo
fr indicateur de temps
en countdown timer

Instrument, generalment electrònic, que serveix per a indicar el temps de tir.

Nota: El marcador de temps pot ser un semàfor o bé un rellotge.

marcar els impactes *v tr*

es marcar los impactos
fr marquer les impacts; cocher
en mark the arrow hole, to

Fer un senyal, l'arquer, en el punt d'impacte d'una fletxa a la rodella.

material de tir amb arc *m*

sin. **equip de tir amb arc** *m*

matx *m*

es match

fr match
en match

Enfrontament d'un arquer o d'un equip contra un altre en una sèrie olímpica FITA que consisteix en el llançament, des d'una distància de 70 m, de dotze fletxes en dues tandes en competicions individuals, o de vint-i-set en tres tandes en competicions per equips.

modalitat *f*

es modalidad
fr arme
en division

Les diferents descripcions dels arcs i accessoris admesos en les diferents disciplines, que competeixen en grups separats : arc compost o de politges, arc recorbat, arc nu, arc recte, arc mecànic, arc clàssic, arc de caça.

mosca *f*
sin. **creu** *f*

muntador *m*

es montador; armador
fr bandoir; fausse corde
en bracer; bow stringer; stringer

Corda de material resistent reforçada als extrems, que se subjecta entre les dues puntes de l'arc o entre una punta i la part central de la pala contrària, per a encordar l'arc.

muntar *v tr*
veg. **encordar** *v tr*

muntatge *m*
veg. **encordatge** *m*

negre *m*

es negro
fr noir
en black

Zona de puntuació 3 i 4 en la diana emprada en aire lliure, zones de puntuació de 1 a 4 en tir de camp.

negre exterior *m*

es negro exterior
fr noir extérieur
en outer black

Zona de puntuació 3, de color negre, situada entre el blanc interior i el negre interior de la rodella.

negre interior *m*

es negro interior
fr noir intérieur

en inner black

Zona de puntuació 4, de color negre, situada entre el negre exterior i el blau exterior de la rodella.

nivell *m*

es nivel

fr niveau à bulle, bulle

en level

Dispositiu que forma part del visor i que serveix per a assegurar la verticalitat de l'arc en apuntar, usat en certes modalitats de competició.

nul *m*

es nulo

fr paille

en miss

Impacte fora de la zona de puntuació de la diana, que compta 0 punts.

número de blanc *m*

es número de blanco

fr numéro de cible

en target number

Número marcat en un lloc visible de cada blanc, que serveix per a identificar-lo.

obertura *f*

es apertura

fr allonge

en draw length

Distància entre el punt d'encaix a la corda i el cos d'arc, mesurada amb l'arc tibet. Usualment el punt de referència en el cos de l'arc és el punt de pivot, que es troba al fons del coll de l'empunyadura. L'estàndar AMO situa aquest punt de referència 1,75 polzades per davant del punt de pivot, que acostuma a coincidir més o menys amb la vora exterior de la finestra de l'arc.

oficial -a d'impactes *m i f*

es spotter

fr spotter

en spotter

Oficial que s'encarrega d'observar els impactes de les fletxes a la rodella per tal de decidir el seu valor.

or *m*

veg. **groc interior** *m*

ordre de tir *m*

es orden de tiro

fr priorité de tir

en order of shooting

Ordre en què els arquers d'un mateix blanc disparen, establert mitjançant la combinació del número de blanc i d'una lletra assignada a cada arquer.

osca de fletxa *f*

es muesca de flecha
fr bouche d'encoche
*en*nock mouth, nock slit

Tall fet al culatí, que serveix per a encaixar la fletxa a la corda.

osca de pala *f*

es muesca de pala
fr encoche de poupée
en limb string nocking

Tall fet a la punta de cada pala, que serveix per a encordar l'arc.

pala *f*

es pala
fr branche
en limb

Cadascuna de les dues parts fixades al cos de l'arc que es corben per disparar una fletxa.

pala inferior *f*

es pala inferior
fr branche inférieure
en lower limb

Pala fixada a la part inferior del cos.

pala superior *f*

es pala superior
fr branche supérieure
en upper limb

Pala fixada a la part superior del cos.

paradoxa *f*

es paradoja
fr paradoxe
en paradox

Efecte pel qual la trajectòria de la fletxa es desvia en relació amb la posició que aquesta ocupa en l'arc en repòs, degut a la flexió que pateix la fletxa en ser disparada.

parament *m*

es blanco completo
fr ensemble de cible
en full target

Conjunt format per la diana, l'aturafletxes, el trípod o el cavallet i tots els elements necessaris per a sostenir i situar la diana.

pas de tir *m*

es paso de tiro
fr pas de tir; travée
en shooting lane

Espai entre el lloc de tir i la diana per on passen les fletxes i per on passen els arquers per recuperar-les.

període de producció d'esforç *m*

es periodo de producción de esfuerzo
fr
en effort production period

Fase de la seqüència de tir que precedeix l'instant crític, que s'inicia quan l'arquer comença a tibar la corda.

pesa arcs *m*

es pesa arcos
fr peson
en bow scale

Instrument emprat per a mesurar la força de tir d'un arc.

pinçament *m*

es pinzamiento
fr pincement
en pinching

Acció i efecte de prémer el culatí amb els dits en disparar de manera que es desvia la trajectòria de la fletxa.

pinçar *v tr*

es pinzar
fr pincer
en pinch, to

Prémer el culatí amb els dits en disparar de manera que es desvia la trajectòria de la fletxa.

piquet d'espera *m*

es piqueta de espera
fr piquet d'attente
en waiting post

Barreta metàl·lica o de fusta que es clava a terra per assenyalar el lloc on els arquers han d'esperar el seu torn per tirar a la diana, en les disciplines de recorregut.

piquet de tir *m*

es piqueta de tiro
fr piquet de tir
en shooting post

Barreta metàl·lica o de fusta que es clava a terra per assenyalar el lloc des d'on els arquers han de disparar, en les disciplines de recorregut.

Nota: Els diferents colors dels piquets corresponen a les diferents modalitats.

plataforma *f*

es plataforma
fr plancher d'arc
en shelf

Porció horitzontal de la finestra d'arc, on s'arrapenja la fletxa en absència de reposafletxes.

plataforma d'anclatge *f*

es plataforma de anclage
fr cale de palette
en platform tab

Part d'algunes dactileres que forma com un sostre sobre el dit índex, que serveix per a arrenjar-hi la mandíbula quan la mà ha arribat al punt d'ancoratge.

plastró *m*

es peto
fr plastron
en chest guard

Peça de material flexible que protegeix la part del pit de l'arquer que correspon al costat del braç d'arc i evita que la corda fregui o colpegi contra la roba.

ploma *f*

es pluma
fr plume
en feather; vane

Ploma natural o làmina de plàstic o de paper, retallada en forma aerodinàmica, que serveix per a fer l'emplomallat de la fletxa.

ploma de referència *f*

veg. **ploma guia *f***

ploma flu-flu *f*

es pluma flu-flu
fr plume flou-flou
en flu-flu feather

Ploma natural de grans dimensions que s'acostuma a disposar elicoidalment sobre la fletxa, alternativament s'en disposen 6 de rectes. S'usen, quan convé, per limitar fortament l'abast de la fletxa.

ploma guia *f*

sin. compl. **ploma de referència *f***

es pluma guía, pluma timón
fr penne maîtresse; plume maîtresse

en cock feather; cock vane, index feather, index fletch

Ploma situada en angle recte respecte de l'osca de fletxa, en l'emplomallat de tres plomes dels arcs recorbats i tradicionals, o alineada amb l'osca de fletxa, en l'arc de politges.

ploma secundària *f*

es pluma secundaria

fr penne secondaire; plume poule

en hen feather

Cadascuna de les dues plomes situades al tub de la fletxa, diferents de la ploma guia, en l'emplomallat de tres plomes.

ploma spin-wing *f*

es pluma spin-wing

fr plume spin-wing

en spin-wing vane

Ploma de plàstic amb una forma ondulada.

polígon de seguretat *m*

es polígono de seguridad

fr périmètre de sécurité

en safety zone

Espai trapeziforme definit des del lloc de tir cap el blanc, i per darrera d'aquest, en les disciplines de recorregut, per on poden passar o impactar les fletxes, usat com a criteri de seguretat en el disseny i contrucció dels recorreguts de tir amb arc.

politja *f*

es polea

fr poulie

en pulley wheel

Roda petita situada a la punta de les pales d'un arc de politges, amb la superfície lateral acanalada perquè hi passin els cables, que gira de forma excèntrica en tibar la corda i permet de reduir l'esforç que ha de fer l'arquer.

por al groc *f*

es temor al amarillo

fr maladie du jaune, maladie de la carte

en target panic

Reacció subconscient de l'arquer motivada per causes psicològiques i/o deficiències tècniques que li impedeix apuntar al groc, i que causa una amollada prematura amb resultats molt pobres. En les seves manifestacions més lleus l'arquer pot passar el visor a través del groc sense poder aturar-s'hi ni estabilitzar la posició.

posició d'enfrontament *f*

sin **enfrontament**

posició de tir *f*

es posición de tiro
fr position de tir
en shooting position

Lloc de la línia de tir on se situa l'arquer per disparar.

positura *f*

es posición
fr position
en stance

Disposició del cos que adopta un arquer per apuntar.

potència *f*

es potencia
fr puissance
en weight

Força que s'ha de vèncer per obrir l'arc. Veure **força de pic, força de sosteniment, potència AMO**.

potència AMO *f*

es potencia AMO
fr puissance AMO
en AMO bow weight

Definició estàndar per a arcs recorbats que expressa la força que s'ha d'exercir per a tibar el punt d'encaix fins a separar-lo 26.25 polzades del punt de pivot. En arcs de politges s'expressa com la força de pic.

potència calculada *f*

es potencia calculada
fr puissance calculée
en bow weight

Coneguda la potència AMO, es pot estimar per càlcul la força que correspon a diferents obertures de l'estàndar en arcs recorbats. El càlcul consisteix a multiplicat el valor que resulta de la diferència entre 26,25 polzades i l'obertura desitjada respecte el punt de pivot, per 2 lliures. Aquest resultat se suma o es resta de la potència AMO segons que l'obertura desitjada sigui superior o inferior a 26,25 polzades, per a obtenir finalment la potència calculada. (En funció de les característiques de l'arc poden usar-se increments d'entre 2 i 3 lliures per polzada).

potència real *f*

es potencia real
fr puissance réelle
en true bow weight

La força de pic en arcs de politges, la mesurada amb un pesa arcs a l'obertura de l'arquer per a la resta d'arcs.

precisió de tir *f* veg. **punteria** *f*

premsa d'arc *f*

es prensa de arco
fr compresseur d'arc
en bow press

Instrument que permet desmontar i manipular un arc de politges.

preparació *f*

es preparación
fr préparation
en preparation movements

Conjunt d'accions que serveixen a l'arquer per a disposar-se adequadament en relació al blanc abans d'iniciar el període de producció d'esforç.

presa apache *f*

es estilo apache
fr tir à l'indienne, prise apache
en apache release, 3-under

Forma d'agafar la corda que situa els tres dits índex, mig i anular per sota de la fletxa.

presa mediterrànea *f*

es estilo mediterraneo
fr prise méditerranéenne
en mediterranean release

Forma d'agafar la corda que situa l'índex per sobre de la fletxa, i el mig i anular per sota.

presa mongol *f*

es estilo mongol
fr tir à la mongol, prise mongole
en mongolian release

Forma d'agafar la corda que utilitza el polze exclusivament, o que s'ajuda d'un anell especial situat al polze.

pretensió *f*

es
fr préarmement
en pre draw

És la darrera de les accions preliminars, que té lloc després d'aixecar l'arc, i just abans de començar el tibat continu d'obertura. Permet refinar la precol·locació de la fletxa en el pla de tir, la posició d'espatlles, cap, pit, verticalitat del cos, alçada de l'arc, etc.

prismàtics *m pl*

es prismáticos
fr jumelles
en binoculars

Instrument òptic format per dues lents graduables muntades en un mateix suport, que serveix perquè l'arquer pugui observar el blanc després de cada impacte.

prolongació de temps *f*

es prolongación de tiempo
fr prolongation du temps
en extra shooting time

Allargament del temps de tir a causa d'alguna anomalia.

protector de braç *m*

veg. **bracerola** *f*

protector de dits *m*

es protector de dedos
fr protège-doigts
en finger protection

Dactilera, gua, didals, esparadrap o qualsevol altre mitjà de protegir els dits del frec de la corda.

punt d'ancoratge *m*

es punto de anclaje
fr point d'ancrage
en anchor point

Punt de referència a la cara o al coll de l'arquer on es desplaça la mà d'arc en acabar el moviment d'obertura i mentre se sosté l'acció muscular contínua que desemboca en l'amollada.

punt d'encaix *m*

es punto de enfleche
fr point d'encoche
en nocking point

Lloc on s'encaixa el culatí de la fletxa a la corda. Habitualment està assenyalat per sobre, o per sobre i per sota, amb localitzadors de culatí que permeten además evitar que llisqui per la corda.

punt d'impacte *m*

es punto de impacto
fr point d'impact
en point of impact

Punt de l'objectiu on toca o es clava la fletxa.

punt de mira *m*

es punto de mira
fr point de mire
en pin

Peça que sobresurt del visor i que serveix de referència per a apuntar.

punt de pivot *m*

es punto de pivote

fr point pivot
en pivot point

Punt d'equilibri de l'arc, usualment al fons del coll de l'empunyadura, i a la vertical del forat en la finestra de l'arc que serveix per a collar-hi el botó de pressió. És on la localització del punt de pressió de la ma sobre l'arc causa menys perturbacions.

punt de referència *m*

es punto de referencia
fr point de visée
en point of aim

Indicador de 7,5 cm de diàmetre com a màxim, situat a 15 cm del nivell del sòl del corredor de tir, entre la línia de tir i el blanc, que serveix per a facilitar la punteria a l'arquer. Amb presa mediterrànea l'arquer apunta a aquest indicador emprant la punta de la fletxa com a visor.

punta *f*

sin. compl. **cap** *m*

es punta; regatón
fr pointe; tête
en arrowhead; pile; point

Peça d'acer de forma aguda acoblada a l'extrem davanter de la fletxa.

punta cònica *f*

es punta cónica
en chisel pile; conical pile

Punta de la fletxa que té la forma d'un con.

punta de pala *f*

es muñeca de pala; punta de pala
fr poupée
en limb tip

Extrem de la pala a partir de l'osca.

punta ogival *f*

es punta ojival
en bullet pile; ogival pile

Punta de la fletxa que té la forma d'una ogiva.

punteria *f*

sin. compl. **precisió de tir** [TIR] *f*

es precisión de tiro; puntería
fr précision de tir; visée
en aiming; sighting

Destresa de l'esportista per a encertar l'objectiu que es proposa tocar.

punteria *f*

es puntería
fr visée
en aiming

Acció de disposar una arma o un projectil de manera que, en disparar o llançar, hi hagi possibilitats d'encertar l'objectiu.

rebot *m*

es rebote
fr ricochet, refus
en rebound

Acció i efecte de tocar, un projectil, el blanc sense traspasar-lo ni clavar-s'hi.

rebotar *v intr*

es rebotar
fr ricocher, refuser
en rebound, to

Tocar, la fletxa, l'objectiu sense traspasar-lo ni clavar-s'hi.

recorregut *m*

es recorrido
fr parcours
en course

Seguit de blancs disposats en el bosc o en el camp en forma de bucle, contra els quals ha de disparar l'arquer en una competició.

Nota: Les disciplines que consten d'un recorregut són tir de camp (12 o 24 blancs), tir de bosc 2D (21 blancs) i tir de bosc 3D (20 blancs).

reductor d'obertura *m*

es ampliación de ventana
fr reducteur d'allonge
en overdraw

Accessori que serveix per a endarrerir el reposafletxes respecte del punt de pivot, que permet emprar una fletxa més curta del que correspon a l'obertura.

redreçador de fletxes *m*

es enderezador de flechas
fr
en arrow strightener

Aparell format per dos suports on s'encaixa la fletxa per tal de mesurar-ne el grau de curvatura, i per una palanca que permet de posar-la dreta fent-hi pressió.

reforç de corda *m*

es emborne; forro de cuerda
fr tranchefile

en string serving

Revestiment, generalment de fil de niló, situat a la part central de la corda i a les gasses, que serveix per a evitar el frec dels dits, del culatí i de l'osca de pala contra la corda produït en disparar.

regleta *f*

es regleta
fr règlette
en sight bar

Barreta, que pot ser graduada, fixada a l'extensió, que serveix de suport al visor.

regleta de fistmele *f*

es regla de fistmele
fr équerre de contrôle
en bow square

Regle per a mesurar la posició del localitzador de culatí, la distància de muntat i el tiller, usada en muntar o ajustar l'arc per a assegurar la correcció de les mesures.

reposafletxes *m*

es reposaflechas
fr repose-flèches
en arrow rest

Peça de plàstic, de metall o de cuir, situada a la part interior i inferior de la finestra, que serveix per a repenjar-hi la part anterior de la fletxa.

retirar la fletxa *v tr*

es extraer la flecha; retirar la flecha; sacar la flecha
fr retirer la flèche; récupérer la flèche
en pull the arrow off, to

Recuperar, l'arquer o l'estirafletxes, les fletxes clavades a la rodella.

RFETA *f*

Sigles de la Real Federación Española de Tiro con Arco.

rigidesa *f*

es rigidez; spine
fr rigidité; spine
en spine

Grau de flexibilitat d'una fletxa que s'obté segons diverses característiques, com ara el pes **de la punta**, el calibre, l'emplomallat o la força de l'arc.

rodella *f*

sin. **diana**

ronda *f*

veg. **sèrie** *f*

ronda de qualificació *f*
veg. **sèrie de qualificació** *f*

ronda final *f*
veg. **sèrie final** *f*

ronda FITA *f*
veg. **sèrie FITA** *f*

ronda olímpica FITA *f*
veg. **sèrie olímpica FITA** *f*

ronda senzilla *f*
veg. **sèrie FITA** *f*

sageta *f*
veg. **fletxa** *f*

salvacables *m*

es salvacables, corrdera
fr
en cable saver, slide block, cable slider

Dispositiu acoblat al separador de cables, que presenta unes ranures on encaixen els cables d'un arc de politges per a evitar el frec entre ells.

semàfor *m*

es semáforo
fr feu
en light

Aparell de senyalització que consta de tres llums de color vermell, groc i verd, que serveix per a controlar el temps de tir.

senyal d'inici *m*

es señal de inicio
fr signal de début
en signal to begin

Avís que indica als arquers, mitjançant un xiulet i una llum verda o un plafó groc, que poden començar a disparar.

senyal de canvi *m*

es señal de cambio
fr signal de relève
en signal to rotate

Avís que indica als arquers, mitjançant dos xiulets i una llum vermella, que s'ha acabat el temps de tir i que el següent grup d'arquers s'ha de situar a la línia de tir.

senyal de parada *m*

es señal de parada
fr signal de cessation
en signal to stop

Avís que indica als arquers, mitjançant tres xiulets i una llum vermella, que s'ha acabat la tanda i que es poden retirar les fletxes.

separador *m*

es separador
fr séparateur
en spacer

Peça plana i gruixuda que s'acobla a la dactilera per mantenir els dits índex i mitger separats i evitar el pinçament del culatí.

separador de cables *m*

es separador de cables
fr
en

Vareta metàl·lica que va des del cos de l'arc de politges fins als cables per a subjectar-los i allunyar-los de la trajectòria de la fletxa.

seqüència de tir *f*

es secuencia de tiro
fr sequence de tir
en shot sequence

Anàlisi temporal del gest de tir que el divideix en quatre etapes o fases: moviments de preparació, període de producció d'esforç, instant crític i acabament.

sèrie *f*

sin. compl. **ronda** *f*

es ronda; serie
fr série
en round

Prova en què cada participant ha de disparar un nombre determinat de fletxes a unes distàncies establertes prèviament.

sèrie de camp FITA *f*

es serie FITA de campo
fr série FITA campagne
en FITA Field round

Competició de camp que té lloc sobre un recorregut d'entre 12 i 24 dianes, que siguin múltiples de 4, en la que es llencen tres fletxes sobre cada diana del recorregut.

sèrie de qualificació *f*sin. compl. **ronda de qualificació** *f*

es ronda de calificación; serie de calificación

fr série de qualification*en* qualification round

Prova inicial d'una sèrie olímpica FITA que consisteix en una sèrie FITA, al final de la qual els trenta-dos millors arquers o els setze millors equips classificats passen a la sèrie eliminatòria.

sèrie final *f*sin. compl. **ronda final** *f*

es ronda final; serie final

fr série finale*en* final round

Prova d'una sèrie olímpica FITA que enfronta els vuit millors arquers o els quatre millors equips de la sèrie eliminatòria en matxs fins a decidir el guanyador de la competició.

sèrie FITA *f*sin. **sèrie senzilla** *f*sin. compl. **ronda FITA** *f*; **ronda senzilla** *f*

es ronda FITA; serie FITA

fr série FITA*en* FITA round

Competició a l'aire lliure que comprèn el llançament de cent quaranta-quatre fletxes, trenta-sis en cadascuna de les distàncies, en un dia o en dos dies consecutius.

sèrie olímpica FITA *f*sin. compl. **ronda olímpica FITA** *f*

es ronda olímpica FITA; serie olímpica FITA

fr série olympique FITA*en* olympic FITA round

Competició a l'aire lliure que es disputa en cinc dies consecutius, els dos primers dedicats a les sèries de qualificació; el tercer, a la sèrie eliminatòria i a la sèrie final de la categoria femenina; el quart, a la sèrie eliminatòria i a la sèrie final de la categoria masculina; i el cinquè, a la sèrie eliminatòria i a la sèrie final per equips.

sèrie de punta de fletxa FITA *f*

es serie regatón FITA

fr série arrowhead FITA*en* arrow head FITA field round

Competició que comprèn dues sèries de camp FITA que dóna dret a aconseguir les recompenses de la punta de fletxa FITA.

sèrie senzilla *f*sin. **sèrie FITA** *f***silenciador de cable** *m*

es silenciador de cable

fr

en cable silencer

Dispositiu que es col·loca als cables de l'arc de politges per esmorteir el soroll i les vibracions que es produeixen en disparar.

silenciador de corda *m*

es silenciador de cuerda

fr

en string silencer

Borla de materials diversos que es col·loca a la corda per esmorteir el soroll que fa quan toca les pales en disparar.

silenciador de pales *m*

es silenciador de palas

en limb silencer

Dispositiu que s'acobla a les pales de l'arc per esmorteir el soroll i les vibracions que es produeixen en disparar.

sobretensió *f*

es sobretensión

fr

en overdrawing

Acció i efecte de sobretibar.

sobretibar *v tr*

es sobretensar

fr

en overdraw, to

Tibar la corda més enllà de l'obertura pròpia de l'arquer o de la longitud de la fletxa emprada.

sortida en línia *m*

es salida en línea

fr

en

Sortida en què les colles avancen de manera consecutiva al llarg del recorregut, començant des de la primera diana.

sortida simultània *m*

es salida simultanea

fr

en

Sortida en què les colles comencen a tirar al mateix temps, començant en dianes diferents del recorregut.

sostenir *v tr*

es sujetar

fr tenir
en hold, to

Mantenir, l'arquer, l'arc en equilibri mentre apunta.

suport d'arc *m*

es soporte de arco
fr repose-arc
en bow stand

Aparell sobre el qual l'arquer col·loca l'arc encordat, mentre espera per disparar.

tallatubs *m*

es cortatubos
fr
en shaft cutter

Aparell que consisteix en una plataforma allargada on se situa la fletxa i un disc en un extrem accionat per un motor, que serveix per a seccionar el tub de la fletxa.

talús de protecció *m*

es talud de protección
fr terre-plein de protection
en protecting slope

Mur de terra inclinat situat darrere de l'última línia de blancs, que serveix per a aturar la trajectòria de les fletxes que no es claven a la rodella.

tanda *f*

es serie; tanda
fr volée
en end

Llançament d'un nombre determinat de fletxes en un temps preestablert.

tanda de prova *f*

es serie de prueba; tanda de prueba
fr volée d'essai
en practice end; trial end

Tanda no puntuable que es realitza prèviament a una competició.

tauler de puntuació *m*

sin. **marcador de puntuació** *m*

tela de reforç *f*

es tela de refuerzo
fr
en

Tros de tela feixuga que es penja darrere de l'aturafletxes com a mesura addicional per a evitar que la fletxa travessi la diana.

temps de tir *m*sin. compl. **temps límit** *m**es* tiempo de tiro; tiempo límite*fr* temps de tir; temps limite*en* shooting time; time limit

Període de temps que es concedeix a un arquer per disparar una tanda.

temps límit *m*veg. **temps de tir** *m***tensió** *f**es* tensión*fr* armement*en* draw

Acció i efecte d'estirar la corda fins al punt d'ancoratge.

tibar *v tr*sin. compl. **obrir** *v tr**es* abrir*fr* armer; bander*en* draw, to

Estirar la corda fins al punt d'ancoratge.

tija *f*veg. **tub** *m***tiller** *m**es* tiller*fr* tiller*en* limbs balance; tiller

Valor obtingut de mesurar i restar la distància entre la corda i el punt en què una pala encaixa amb el cos d'arc i la mateixa distància en l'altra pala. (Distància de dalt menys distància de baix).

tir *m*sin. compl. **llançament** *m**es* disparo; tiro*fr* tir*en* shooting

Acció i efecte d'accionar un projectil perquè encerti un blanc.

tir a gran distància *m**es* tiro a gran distancia*fr* tir de distance*en* flight archery

Modalitat de tir amb arc en què guanya l'arquer que dispara la fletxa més lluny.

tir a l'aire lliure *m*

es tiro al aire libre
fr tir en plein air
en outdoor target archery

Modalitat de tir amb arc en camp obert, en què els llançaments s'efectuen a 90, 70, 50 i 30 m per a la categoria masculina, i a 70, 60, 50 i 30 m per a la femenina.

tir al pou *m*

es tiro en el suelo
en clout archery

Modalitat de tir amb arc en què els llançaments s'efectuen a 165 m per a la categoria masculina i a 125 m per a la femenina, sobre blancs de 15 m de diàmetre marcats a terra.

tir amb arc *m*

es tiro con arco
fr tir à l'arc
en archery

Esport que consisteix en el llançament de diverses tandes de fletxes amb un arc per encertar un blanc situat a determinades distàncies.

tir de bosc *m*

es tiro de bosque
fr tir nature
en forest round

Disciplina de tir amb arc en què els llançaments s'efectuen a distàncies variables desconegudes pels arquers, en recorreguts de tir en camp obert i amb limitació de temps per a localitzar els blancs i disparar.

Nota: El tir de bosc es practica amb blancs de dues dimensions (tir de bosc 2D) i blancs de tres dimensions (tir de bosc 3D).

tir de camp *m*

es tiro de campo
fr tir en campagne
en field archery

Disciplina de tir amb arc en què els llançaments s'efectuen a distàncies variables conegudes o no pels arquers, en recorreguts de tir en camp obert i amb les dificultats pròpies del terreny.

tir de sala *m*

es tiro en sala; tiro indoor
fr tir en salle
en indoor archery

Modalitat de tir amb arc en què els llançaments s'efectuen a 25 i 18 m en recorreguts en un recinte tancat.

tir instintiu *m*

es tiro instintivo
fr tir instinctif
en instinctive shooting

Manera de tirar sense prendre referències a l'hora d'apuntar.

tir interromput *m*

es tiro interrumpido
fr tir interrompu
en interrupted shooting

Tir que ha estat invalidat pel jutge a causa d'alguna anomalia.

tirada *f*

es tirada
fr tirage
en throw

Llançament d'un nombre de tandes determinat durant una competició.

tirador -a *m i f*
 veg. **arquer -a** *m i f*

tirar *v tr*
 veg. **disparar** *v tr*

tocar la línia *v tr*

es tocar la línea
fr toucher la ligne
en touch the line, to

Clavar-se la fletxa en la línia divisòria entre dues zones de puntuació, cosa que atorga el valor corresponent a la zona amb la puntuació més alta.

tornafletxes *m i f*

es runner
fr runner
en runner

Auxiliar de l'arquer que s'encarrega de retornar-li les fletxes un cop l'estirafletxes les ha retirades.

travessar el blanc *v tr*

es traspasar el blanco
fr traverser la butte
en pass through the target face, to

Traspassar, la fletxa, la rodella totalment o parcialment.

trípode *m*

es trípode
fr trépied
en tripod; butt stand

Peça de fusta formada per tres peus davant dels quals es col·loca l'aturafletxes.

tub *m*
sin. compl. **tija** *f*

es astil; tubo; vástago
fr fût; tube
en shaft

Barreta llarga i prima de metall, fibra o fusta, que constitueix el cos de la fletxa, i on s'acoblen la punta, el culatí i l'emplomallat.

velocitat *f*

es velocidad
fr vitesse
en speed

Rapidesa amb què es desplaça un projectil o qualsevol cos llançat durant la seva trajectòria.

vermell exterior *m*

es rojo exterior
fr rouge extérieur
en outer red

Zona de puntuació 7, de color vermell, situada entre el blau interior i el vermell interior de la rodella.

vermell interior *m*

es rojo interior
fr rouge intérieur
en inner red

Zona de puntuació 8, de color vermell, situada entre el vermell exterior i el groc exterior de la rodella.

visor *m*

es visor
fr viseur
en bowsight

Instrument col·locat en el cos de l'arc, sobre el qual es desplaça horitzontalment i verticalment un suport del qual sobresurten un o més punts de mira, que serveix de referència per a apuntar.

visor de corda *m*
sin. compl. **espiell** *m*

es visor de cuerda, mirilla
fr oeilleton
en peep sight; peephole

Visor format per una anella que s'acobla a la corda de manera que en apuntar, el seu centre coincideix amb el visor situat en el cos de l'arc i amb la rodella.

visualitzador de fletxa *m*

es visualizador de flecha

Anella de colors vius, que es col·loca entre el culatí i l'emplomallat, que serveix per a localitzar amb més facilitat la fletxa.

vol *m*

es vuelo

fr vol

en flight

Moviment de la fletxa entre l'arc i el blanc.

vora exterior *f*

es borde exterior

fr bord extérieur

en petticoat

Part externa de la rodella, no puntuable, situada més enllà de la línia que en marca el perímetre de la figura.

zona blanca *f*

es zona blanca

fr zone blanche

en white area

Primera zona concèntrica de la rodella, de color blanc, situada entre la vora exterior i la zona negra.

zona blava *f*

es zona azul

fr zone bleue

en blue area

Tercera zona concèntrica de la rodella, de color blau, situada entre la zona negra i la zona vermella.

zona d'espera *f*

es zona de espera

fr zone d'attente

en waiting area

Sector de la zona de competició, situat darrere la línia d'espera i que pot comprendre la zona de material i la de repòs, on els arquers esperen el seu torn per disparar.

zona de material *f*

es zona de material

fr zone de matériel

en equipment area

Sector de la zona d'espera, situat davant de la zona de repòs, on es deixa l'arc entre les tandes.

zona de seguretat *f*

es zona de seguridad
fr zone de sécurité
en security area

Sector de la zona de competició d'accés prohibit durant la tirada.

Nota : Veure també **polígon de seguretat**.

Nota: En tir a l'aire lliure, les zones de seguretat són de 10 m en cada marge lateral, de 5 m entre el camp de tir masculí i el femení, i d'una amplada variable darrere la línia de blancs situada a 90 m.

zona groga *f*

es zona amarilla; zona oro
fr zone jaune; zone or
en gold area; yellow

Cinquena zona concèntrica de la rodella, de color groc, situada al voltant de la diana, al costat de la zona vermella.

zona negra *f*

es zona negra
fr zone noire
en black area

Segona zona concèntrica de la rodella, de color negre, situada entre la zona blanca i la zona blava.

zona vermella *f*

es zona roja
fr zone rouge
en red area

Quarta zona concèntrica de la rodella, de color vermell, situada entre la zona blava i la zona groga.
